תורת אביגדור

משיעורי ליל שישי של הגה"צ רבי אביגדור מיללער זצ"ל

בראשית
שנה ב'

כל הזכיות שמורות

בזעת אפיך תאכל לחם

בעצבון תאכלנה

יעדער ווייסט אז די קללה פון "בזעת אפיך תאכל לחם", (בראשית ג, יט), אז מען וועט דארפן שוויצן צו קענען עסן די ברויט, איז ארויפגעלייגט געווארן אויף אונז, צוליב די זינד פון אדם הראשון. יעדער אינגל אין חדר ווייסט, אז צוליב דעם וואס דער ערשטער מענטש האט ווידערגעשפעניגט די אנזאג פון הקדוש ברוך הוא און געגעסן פונעם עץ הדעת, דארף די גאנצע וועלט ארבעטן ביטער שווער פאר פרנסה.

עס איז פאראן מענטשן וואס ארבעטן מער און אנדערע ארבעטן ווייניגער, אבער נישט קיין חילוק ווער און וואו, דארף מען אייביג שוויצן צו מאכן פרנסה. כדי צו קענען לייגן ברויט אויפן טיש און צו האבן אביסל עסן אין פריזשידער דארף מען זיין א האסלער.

ס'איז וויכטיג ארויסצוברענגען וואס מיינט די ווערטער פונעם איבערשטן "ארורה האדמה בעבורך" (שם, יז), די ערד וועט זיין פארשאלטן פאר דיר. איינס פון די וויכטיגסטע פרינציפן פון די תורה איז, אז ווען דער איבערשטער באשטראפט פאר א זינד, איז עס נישט א שטראף ווי מיר מיינען. נאר ס'איז אזוי ווי א דאקטער געבט א מעדעצין פאר א קראנקן. וועט איר זאגן: "ווייל ער האט אן אינפעקציע דארף ער זיך גארגלען מיט מעדעצין?" ניין, דער פאציענט האט עפעס וואס דארף ווערן געהיילט, דערפאר דארף ער נעמען מעדעצין.

אזוי איז יעדע שטראף וואס דער איבערשטער געבט, א מעדעצין צו היילן דעם מענטש, ווי נאריש איז איינער וואס האט טענות אויפן דאקטער פארן אים וועלן אויסהיילן. ער קומט צו אים, ער צאלט אים געלט, און שפעטער איז ער ברוגז אויף אים...

ווען מיר לייענען אין די תורה איבער די קללה פון **בזעת אפיך תאכל לחם** פארשטייען מיר אז דאס איז אויסגעפלאנט געווארן דורך הקדוש ברוך הוא פאר אונזער טובה וועגן, אז עס זאל זיין א רפואה פאר אונז.

פארשטייט זיך אז ווען השי"ת טוט עפעס, איז אייביג דא מער פון איין סיבה דערפאר. עס איז נישט ווי דער דאקטער וואס האט איין סיבה פארן מאכן דעם אפעראציע, און וואס ברענגט עטליכע זייטיגע ווירקונגען וואס איז נישט אזוי גוט. השי"ת איז גענוג גרויס צו געבן איין

בעריכה מיוחדת
גליונות לשבת קודש

מעדעצין וואס האט עטליכע צילן, אן קיין זייטיגעווירקונג.

א חטא איז ערגער ווי אראפ פאלן פון דאך!

ווען איר גייט אין גאס און איר זעט א שווארצער מאן מיט ברייטע מוסקלען אויסהאקן די צעמענט צו לייגן רערן ווען עס רינט פון אים די שווייץ, זאלט איר וויסן אז דאס איז א מעסעדזש מן השמים אייך צו דערמאנען דעם פסק פון **בזעת אפיך תאכל**. דער מאן פון גאס איז א שליח אייך צו ווייזן די רעזולטאטן פון א חטא.

מען דארף פארשטיין אז אדם הראשון האט נישט געלעבט א לעבן פון זינד. ער איז געווען אן ערליכער מענטש. ער האט נישט גע׳רצח׳ט אדער געראבעוועט, סך הכל האט ער איינמאל געגעסן עפעס וואס איז געווען פארבאטן... איינמאל; איין זינד, דאס אלעס! און דאס איין זינד האט געברענגט אויף די וועלט א טונקלקייט, א ביטערניש וואס וועט אנהאלטן לעולם ועד.

פון דא קען מען ארויסלערנען אז א זינד איז נישט בלויז א טעות; ס׳איז נישט א קלייניגקייט אין א מענטשנס לעבן וואס קען ווערן איגנארירט. א זינד איז אן ערד ציטערניש! גלייך פן אנהייב, ביים וועלט באשאף האבן מיר שוין באקומען א לעקציע וואס דאס מיינט ווען א מענטש זינדיגט. ווי שטארק טוט ווי ווען א מענטש פאלט אראפ פון א דאך, נאר איינמאל...? מען דארף אים מער נישט ווארענען! יעדער ווייסט אז אראפפאלן פון א דאך אפילו נאר איינמאל איז א געוואלדיגע סכנה. א חטא איז ערגער ווי אראפפאלן פון א דאך!

יעדער ביי זיין ארבעט

איר זיצט אין אייער אפיס, ווען איר וואלט בעסער געוואלט טון אנדערע זאכן מיט אייער לעבן, גיין אין ביהמ״ד אדער אויב איר זענט נישט א מבקש, וואלט איר געוואלט זיך שיפלען ביים וואסער. איר שפירט ווי איר פארשווענדט אייער לעבן ביי די ארבעט, זאלט איר וויסן אז איר קענט יעצט ארויסנעמען א וויכטיגע לעקציע פאר אייער לעבן. די שווערע ארבעט איז דא אייך צו דערמאנען די הארבקייט פון חטא.

יעדע ארבעט וואס מוטשעט אויס דעם מענטש, עקזיסטירט כדי איינצוקריצן א לעקציע אין מח פון מענטש. ער זאל געדענקען די הארבקייט פון זינדיגן. דערפאר לייענען מיר דאס איבער אין די תורה יאר איין יאר אויס. יעדעס מאל די זעלבע מעשה, ווייל איינמאל דאס צו ליינען איז נישט גענוג.

די זכר פון בזעת אפיך איז דא אונז צו דערמאנען אז א זינד איז נישט א קליינע טאהט וואס האט געדויערט עטליכע סעקונדעס צו טון. מ׳דארף זיך מתבונן זיין אין די גרויסקייט פון דעם וועמענס אנזאג מען האט עובר געווען, הקדוש ברוך הוא וואס פילט אן די וועלט מיט געוועלטיגקייט. ס׳איז א גרויסקייט עד אין סוף, ס׳ציט זיך איבער ווייטע שטרעקעס ביז צו די הויכע ספערן אן קיין ענדע. דאס מיינט אז איר האט עובר געווען א ציווי פון איינער וואס איז אֵין סוֹף און זיינע ווערטער זענען גאנץ.

קיין איין זינד איז נישט צו קליין. א מענטש זאל נישט זאגן "אקעי, כ׳האב געגעסן עפעס וואס איז נישט אויסגעהאלטן, וואס קען שוין זיין?" אויסדריקליך אז יא, יעדער זינד האט א ווייטגרייכנדע

השפעה. צוליב דעם "קליינעם" זינד פון אדם וחוה, לערנען מיר נאך אלס די לעקציע אזויפיל דורות שפעטער.

תפילה ביים ארבעט

מיט וואס איז דער מענטש אנדערש ווי די באשעפענישן מיט זייער אינסטינקט. נעכטן, גייענדיג אין גאס האב איך נאכגעקוקט א פייגל ווי זי האט זיך געמוטשעט מיט איר מויל ארויסצושלעפן א שטיקל פאפיר מיט וואס זי איז אוועקגעפלויגן צו לייגן אין איר נעסט. איך האב אריינגעקלערט אין די חכמה פון די פייגל וואס זי ווייסט פונקטליך וואס זי האט צוטון. איר מאמע קען נישט רעדן, זי האט איר גארנישט געקענט אויסלערנען און דאך ווייסט זי וואו צו לייגן אירע אייער. דער אויבערשטער האט איינגעווארצלט אין איר קליינעם מח א מעכאניזם צו זאמלען אלע סארט שמאנצעס פאר א נעסט, וואו אירע קליינע פייגלעך וועלן ארויסקומען פון די אייער.

ווען מיר קוקן אריין אין די נאטור זעען מיר ווי אזוי דער אויבערשטער האט צוזאמגעשטעלט אלע באשעפענישן, פון חיות ביז אינזעקטן די חכמה וואס פעלט איר אויס זיך צו דערהאלטן ביים לעבן און זיך אפגעבן מיט איר קליינווארג, חוץ איינער, דאס איז דער מענטש.

א מענטש איז נישט געבוירן געווארן אויטאמאטיש צו וויסן אליינס וואס ער האט צו טון. ער האט נישט באקומען קיין ספעציעלע כלים זיך צו דערהאלטן ביים לעבן. זאל ער כאטשיג האבן שארפע נעגל זיך ארויסצוהעלפן. שארפע נעגל זענען פראקטיש צו קריכן אויףביימער אדער צושניידן זיינע געברויכן.

פארוואס זאל א מענטש נישט האבן דעם אייגנשאפט פון א שפין וואס וויקלט ארום דעם פליג וואו זי ווערט פארכאפט. די שפין־געוועב איז אויך א פריזשידער וואס האלט דעם פליג פריש, אז ווען ס'כאפט איר א הונגער זאל זי קענען צוגיין צום פליג און כאפן אן איבערבייס. ס'איז נישט א נארישע שאלה וואס איך פרעג, מ'דארף זיך מתבונן זיין פארוואס דער מענטש איז נישט געבוירן מיט אזעלכע אינסטינקן אזויווי די אנדערע באשעפענישן.

דאס לעבן אין גן עדן

אדם הראשון פארן זינדיגן האט געוואוינט אין גן עדן, א גארטן אנגעפולט מיט פרוכט ביימער, "מכל עץ הגן אכול תאכל" (בראשית ב, טז), פון אלע ביימער אינעם גארטן קענסטו עסן. די פרוכט פון די ביימער האבן געהאט אלע מיני טעמים. אדם און חוה האבן געקענט שפירן די טעם פון ברויט, אייער, פיש און פלייש. עס איז געווען "נחמד למראה וטוב למאכל" (שם, ט), פירות מיט א גלוסטיגע אויסזעהן און געשמאק צום עסן. די הערליכע פרוכט וועט איר נישט טרעפן אין די טייערסטע פרוכט געשעפטן.

נאך די חטא פון עץ הדעת זענען זיי פארטריבן געווארן פון גן עדן. יעצט האט זיך אנגעהויבן א נייע לעבן פאר זיי. 'אדם' דארף ביטער שווער ארבעטן אליינס איינצופלאנצן די קערעלעך אז עס זאל ארויסשפראצן עסן זיך צו דערהאלטן דאס לעבן. אנשטאט זיין גרינגן לעבן אין גן עדן - איז ער געצווינגען זיך צו ווענדן צום באשעפער ביי יעדע טריט און שריט.

מיר דארפן פארשטיין אז די נייע סיסטעם פון עקזיסטענץ פאר די מענטשהייט, איז געווארן

אויסגעפלאנט פון אנהייב. פון בראשית אן האט דער אויבערשטער געוואלט אז די מענטשן זאלן לעבן דורכ׳ן ארבעטן פאר עסן און פרנסה. ער האט געוואוסט אז אדם ווערט דורכפאלן האט ער אנגעגרייט דעם עתיד לויט דעם. וואס וואלט געווען אויב אדם וואלט נישט געזינדיגט? די וועלט וואלט געווען א גן עדן, אבער דאס איז נאר אן השערה, מיר דארפן וויסן אז דער אויבערשטער האט אלעס פאראויס געזען און לויט דעם האט ער באשאפן די וועלט.

ווען אדם האט אנגעהויבן צו ארבעטן און די שווייס פלעגט רינען איבער זיין פנים, פלעגט ער צוריקקוקן מיט בענקשאפט אויף די גוטע צייטן ווען ער האט געלעבט זארגלאז אין גן עדן. ער וואלט אבער געדארפט וויסן אז דער גרויסער דאקטער וויל אים דא היילן, **ער זאל אויפהייבן זיינע אויגן צום הימל. און דאס איז די גרעסטע דערגרייכונג אויף דער וועלט!**

הייב אויף דיינע אויגן מיט א תפילה צום אויבערשטן

אויב דער מענטש וואלט געבוירן געווארן מיט די איינגשאפט פון עסן גראז, אזוויי די קוען און ציגן וואלט געווען א מחיה. מיר וואלטן ארויס אין גאס און זיך דערקוויקט מיט די גראז, און דאס איז נישט שווער צו טרעפן, וואו מ׳גייט און וואו מ׳שטייט, טרעפט מען גראז. די ציגן האבן א גרינגע פרנסה.

אבער דער אויבערשטער האט גרעסערע פלענער פאר אונז ווי ער האט פאר די ציגן. ער וועט אונז נישט לאזן טרעפן געלט וואקסן אויפן בוים. ער וויל אז מיר זאלן שפאצירן איבער די רייעס פון די גראסערי צו וויסן וואס מיר ווילן קויפן. יעצט דארפן מיר האבן געלט דערצו, וועט איר דארפן ארבעטן פאר דעם, און צו טרעפן ארבעט וועט איר מוזן זיך ווענדן צו אים.

די פארמערס זענען כסדר פארנומען צו מתפלל זיין צום באשעפער פאר רעגן. די רעגירונג קען ציען וואסער פייפס און אנדערע פאטענטן אבער ס׳איז נישט צופיל ווערד. די פארמערס דארפן כסדר ארויפקוקן צום הימל זוכנדיג די וואלקענעס, די קלוגע פארמערס וועלן קוקן העכער די וואלקענעס צו דעם ווער עס שיקט די רעגן. ער וועט שרייען און בעטן ביים באשעפער פאר רעגן.

און נישט נאר פארמערס דארפן ארויפקוקן צום הימל. אויך די שטאטישע ארבעטערס דארפן בעטן און מתפלל זיין אויף פרנסה. **דאס איז אונזער רפואה זיך צו ווענדן צום באשעפער פאר הילף.** די געברויך פאר פרנסה געבט אונז א שטופ צו מתפלל זיין צו השי״ת. נישט קיין חילוק מיט וואס איר באשעפטיגט זיך דארפט איר כסדר אנקומען צו די חסדים פון באשעפער. אויב איר זענט א מגיד שיעור דארפט איר מתפלל זיין בעפאר איר געבט איבער דעם שיעור. אויב איר זענט א ביזנעס־מאן דארפט איר בעטן פאר הצלחה אז איר זאלט מצליח זיין אין אייערע געשעפט. א געשעפט אייגנטומער דארף בעטן פאר קליענטן. וואס אימער איר טוט וועט איר מוזן אויסשרייען נאר צו אים.

יעצט קענען מיר קומען צו די מסקנה אז ארבעטן איז א ברכה. מיר פארשטיין שוין אז די שטראף פון אדם איז געווען א מעדעצין פאר אונז, וואס האט גערעטעוועט די קומענדיגע דורות. **דערפאר דארפן מיר זיין דאנקבאר פאר די גזירה פון בזעת אפיך תאכל לחם, אז מיר וועלן שטענדיג ארויפקוקן צום באשעפער.**

א ווארט אויף די פרשה

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֶרַע, אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ, וְאֶת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ פְרִי עֵץ זֹרֵעַ זָרַע, לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה

(בראשית א, כט).

מיט די ווערטער האט דער אויבערשטער צום ערשטן מאל פארגעשטעלט דעם ענין פון עסן.

עס איז אינטערעסאנט פארוואס דער אויבערשטער דערמאנט אינעם פסוק אז די פרוכט און גרינצייג זענען **זֹרֵעַ זֶרַע**, זיי האבן קערעלעך אין זיך. עטליכע פסוקים פריער ווען דער אויבערשטער האט באפוילן אז דער ערד זאל ארויסגעבן פלאנצונגען, שטייט, תוצא הארץ... עץ פרי... אשר **זרעו** בו, די ערד זאל פראדוצירןביימער מיט קערעלעך אין זיך, פארשטייען מיר אז ס׳האט אויסגעפעלט דאס צו זאגן; די ווערטער זענען געווען א באפעל. אבער דא ווען דער מענטש ווערט געגעבן רשות צו עסן וואס פעלט אים אויס די אינפארמאציע אז ס׳איז דא קערעלעך אין די פרוכט.

יעצט ווען איך עס אן עפל דארף איך וויסן אז ס׳האט קערלעך? דער ענטפער איז אז נישט נאר אז ער געבט רשות צו עסן, נאר דער אויבערשטער וויל אויסלערנען די מענטשן ווי אזוי צו עסן.

א קוה דארף זיך נישט לערנען צו עסן. ער גייט ארויס אין פעלד און ער מאכט זיך זאט. דער אויבערשטער זאגט אונז אין פסוק אז פון אונז ערווארט ער מער ווי פון די קוען.

און דאס איז וואס דער אויבערשטער לערנט אונז אינעם פסוק, וואו ער לערנט אונז ווי אזוי צו עסן, נישט אז מיר זאלן צולייגן וואג אויף זיך, נאר מיר זאלן צולייגן מחשבה... "ונחמד העץ להשכיל" (בראשית ג, ו). ווען איר עסט א פרוכט וועט איר באקומען דעת. נישט נאר די פרוכט און די זאפט געבט אייך בענעפיטן, נאר אייער מח וועט אויך בענעפיטירן דורכ׳ן קוקן אויף די קערלעך. דער אויבערשטער וויל נישט נאר אז איר זאלט עסן די פרי, נאר איר זאלט עסן די פרי **עץ זרע זרע**. ער וויל אז איר זאלט באמערקן די קערלעך וואס יעדע איינע פון זיי איז א נס פאר זיך. יעדע קערל באזונדער האט אינעווייניג אין זיך אנווייזונגען ווי אזוי צו באשאפן א גאנצע פרוכט בוים. א קערל פון א טאמאטע קען ארויסגעבן א גאנצע טאמאטע פלאנצונג. אין יעדע קערל איז דא ביליאנען אנווייזונגען.

יעדע קערל פון אן עפל איז אזא וואונדער אז עס וואלט געדארפט זיין אויסגעשטעלט אין א מאזעאום. אן עפל קערל האט אין איר DNA, מ׳קען עס נישט זען אבער ס׳איז דארט. דאס זאגט פאר די קערל ווי אזוי צו מאכן א בוים ווען ס׳ווערט איינגעפלאנצט אין דער ערד. אויך די אנווייזונגען ווי אזוי אויסצופירן די קאמפליצירטע פליכטן איז איינגעקריצט אין דעם קליינעם קערל. עס וואלט זיך אויסגעפעלט א גאנצע בנין פון די מאשינערייען, לאבעטאריעס און פעקטעריס דאס אהערצושטעלן, און דאס אלעס געפינט זיך אין א פיצל קערל.

ווען איך עס א פרוכט אדער א גרינצייג, נעם איך ארויס עטליכע קערלעך און איך לייג זיי אוועק אין מיין טאש. פון צייט צו צייט נעם איך זיי ארויס כדי עס צו באטראכטן פון דער נאנט. איך באוואונדער די נס פון דעם. דאס איז די סיבה פארוואס השי״ת האט צוגעלייגט די איבעריגע ווערטער אינעם פסוק, אז מיר זאלן וויסן וואס א קערל איז. מענטשן שרייבן מיר בריוון אז איך זאל זיי שיקן פון מיינע קערלעך, און איך שיק זיי מיינע ״וואונדערליכע״ קערלעך דורך די פאסט...

די ציל פון פרוכט איז נישט ווי מענטשן מיינען אז מען זאל זיי עסן, נאר אז מען זאל זיי זען! פארשטייט זיך אז נאכדעם וואס איר האט דאס שוין באטראכט, און געארבעט אייער עבודה פון אנערקענען אין השי״ת, דאן פארדינט איר זיך שוין זיך צו דערפרישן מיט דעם. איר מאכט אן ערליכע ברכה און איר קענט הנאה האבן פון די פרי. אבער צו עסן אן עס צו באטראכטן איז א שאד פאר די פרוכט, נישט פארדעם האט דאס דער אויבערשטער באשאפן. דער אויבערשטער האט באשאפן די וואונדערליכע פרוכט און גרינצייג אז מיר זאלן אנערקענען ווער עס האט דאס באשאפן.

בעת **שמחה** ווען איר ווילט ארויסווייזן
אייער **הכרת הטוב** פאר השי״ת

אדער ווען איר נוטיגט זיך אין א **ישועה**

ניצט אויס די כח פון מזכה זיין
און טוהן חסד מיט הונדערטער אידן
אריינצוברענגען אין זיי חיות און דעת

צו מנדב זיין ״תורת אביגדור״ רופט: **845-213-7571**
פאר וויליאמסבורג רופט: **929-236-6802**

לויט וויפיל געלט אזויפיל קאפיס קענען מיר מאכן

צו באשטעלן ביי אונז
קונטרסים גליונות פאר:
שבת באווארפן שבת שבע ברכות,
שבת התוועדות, אא"וו.

מיט די
- תפילות
- קריאת התורה
- זמירות
- ברהמ"ז

לויט אייער פארלאנג!

פארבינדט אייך מיט אונז
ווי פריער אין וואך
615.680.9029
gilyonosshabbosgmail.com

ליינט די גליון יעדע
וואך אין די קונטרס
"גליונות לשב"ק",

שאלות ותשובות
מיט ר' אביגדור מיללער זצ"ל

שאלה:
איז וויכטיג צו זאגן די תפילה פון הריני מוחל בעפאר קריאת שמע שעל המטה פאר מענטשן וואס האבן מיר בעוול'ט?

תשובה:

איר זענט נישט מחויב, אבער אויב איר זאגט עס איז עס א גוטער ביזנעס געלעגענהייט. אזויווי די גמרא זאגט: נושא עון ועובר על פשע, פאר וועמען וועט דער אויבערשטער פארגעבן זיינע זינד? צו די וואס זענען עובר על פשע, (ראש השנה יז ע"א). אויב איר זענט מוחל די וואס האבן אייך שלעכטס געטון וועט דער אויבערשטער אייך מוחל זיין.

דעריבער לוינט זיך דער געשעפט. אויב איר ווילט נישט זאגן הרינו מוחל מוזט איר נישט, אבער אויב איר זאגט עס, מוזט איר דאס אמת'דיג מיינען. איר מוזט צולייגן מחשבה צו די ווערטער נישט נאר מורמלען די תפילה ווייל ס'שטייט אין סידור, מיט דעם האט איר גארנישט אויפגעטון. איר דארפט ארייננקלערן וואס איר זאגט. איר זאלט טראכטן פון אייער מיטארבעטער, שכן אדער אייער ווייב וואס האט אייך בא'עוול'ט און זיי מוחל זיין מיטן גאנצן הארץ.

נדבת השבוע

זכות השבוע נתנדב
לע"נ סימא אסתר בת אהרן
נתנדב ע"י נכדה מו"ה דוד שטוהל הי"ו